

“Situo l’agent Ricciardi als 30 perquè encara no existia la policia científica”

Maurizio de Giovanni (Nàpols, 1958) ha creat una sèrie policíaca protagonitzada pel comissari Ricciardi i ambientada al Nàpols de l’època de Mussolini. Els dos primers títols, *L’hivern del comissari Ricciardi* i *La primavera del comissari Ricciardi*, han estat publicats per La Campana en versió d’Anna Casassas, i els dos restants també ho seran.

—Per què situeu les novel·les els anys 30, l’època de Benito Mussolini?

—Per diverses raons. D’entrada, perquè la primera novel·la neix d’un text ambientat en un bar d’aquells anys, el *Gambrinus*. En segon lloc, perquè és un període fascinant i poc visitat per la literatura narrativa. I, finalment, perquè odio la policia científica, la investigació científica, la de l’ADN i les empremtes digitals. En canvi, m’apassiona la investigació basada en la passió i l’emoció. I els anys 30 van ser els darrers que van permetre aquesta mena de treball policíac. M’interessa el delictes vist com una degradació, una corrupció d’una passió inicialment positiva, com és l’amor. I com, a través de la gelosia, el sentiment de possessió i l’odi, cau en aquesta cosa terrible que és el delictes.

—Per això apareix el *café Gambrinus* a les dues primeres novel·les?

—Exacte. Apareix a totes. És un homenatge perquè hi vaig cada matí a fer el cafè, unes quantes vegades.

—El cinema sí que ha popularitzat l’època mussoliana. Per tant, no cal que insistiu a descriure l’escenografia feixista.

—Potser sí. Ara, cal distingir entre els anys 30 a Itàlia i a Nàpols. Nàpols és una ciutat diferent. Ho ha estat sempre. És una ciutat plena de misèria, però molt poblada, i aquesta superposició de la gent crea unes relacions socials molt intenses. Això va donar lloc, abans de la globalització, a una cultura popular pròpia, a unes formes de vida diferents. Entre el 60% i el 70% de la població no sabia llegir ni escriure i no podia equiparar-se a la resta. I això que explico és el conflicte provocat pel contrast entre aquestes dues societats tan diferents. Els anys 30 apareix, gràcies al comerç del port, una burgesia que fins llavors no existia. Només existia l’aristocràcia i el poble, però quan sorgeix la burgesia comercial els po-



JORDI PLAY

Maurizio de Giovanni, autor de la sèrie protagonitzada pel comissari Ricciardi i ambientada al Nàpols dels anys 30.

bres poden aspirar a ser senyors rics, cosa que abans no podien ni somniar. I és quan apareix la gelosia, les enveges, el desig d’ocupar el lloc dels altres.

—La figura del policia solitari i escèptic, que no vol fer carrera, que no s’identifica amb la situació dominant, hi queda ben justificada. Els qui manen són els feixistes, i el lector, així, fa costat a la seva solitud.

—És així. Però la raó no és política, és sentimental, emocional. És una persona que pot percebre la presència dels morts. Participa del dolor i no pot fugir-ne.

—Quan vàreu pensar a fer-ne una sèrie?

—Després de la segona. La primera parla de l’hivern. I amb la segona volia veure si fins i tot a la primavera podia explicar el mateix horror del crim. I veient que funcionava vaig pensar a continuar amb les estacions restants.

—El lector espera que si una novel·la parla de Nàpols, parli de

la camorra, però no ho feu pas.

—Els anys 30, la camorra hi era, però tenia un comportament diferent. Era una societat més similar a la germanor francmaçònica, benefactora, i impartia justícia als barris. Neix de l’abandonament de l’estat borbònic espanyol, per a suplir l’administració. Fins després de la Segona Guerra Mundial no creixerà com a activitat criminal, gràcies al mercat negre.

—Per a presentar un policia obsessionat per la feina el feu solter, i sense cap interès ni per l’òpera ni per la lectura.

—Està aterrit pels sentiments i el dolor. Està obligat a veure dia a dia què passa amb els sentiments. I tampoc no els suporta a la ficció.

—Dieu al primer llibre de la sèrie que l’estat feixista vol amagar els delictes, per a presentar una societat feliç, però després no en doneu cap prova, no en parleu més.

—Jo només explico històries. El fet havia d’esmentar-lo, ni que fos de passada. El feixisme és el primer règim que copsa la importància de la informació. La premsa rep l’ordre de no publicar notícies de la crònica negra. Oficialment, per a evitar les imitacions. I ara els vells diuen que a l’època de Mussolini es podia deixar la porta oberta perquè no hi havia lladres.

Lluís Bonada